

บทที่ 6

เยอรมนีและอัฟริกา : สมัยอาณานิคมจนถึงปัจจุบัน

1. ความเป็นมาก่อนสมัยอาณานิคม

ก่อนหน้าที่ชนชาติเยอรมันจะรวมตัวกันทางการเมืองขึ้นเป็นชาติรัฐ¹ (Nation-State) ได้ในปี ค.ศ. 1871 เยอรมันไม่ได้มีความสนใจหรือกระตือรือร้นที่จะมีดินแดนอาณานิคมในทวีปอัฟริกาแต่ประการใด และไม่เคยคิดแสวงหาดินแดนอาณานิคมที่อยู่ตามโพ้นทะเลมาเป็นของตนเหมือนดังเช่น รัฐมหาอำนาจอื่น อาทิเช่น อังกฤษ และฝรั่งเศส นิยมกระทำกัน เยอรมันเริ่มสนใจอย่างเป็นทางการที่จะมีดินแดนอาณานิคมในทวีปอัฟริกาก็เป็นช่วงเวลาของรัฐมหาอำนาจอื่น ๆ ได้เข้าไปครอบครองดินแดนต่าง ๆ ในทวีปอัฟริกาเกือบหมดแล้ว และนับได้ว่าเยอรมันเป็นชาติสุดท้ายที่เข้าไปยึดครองดินแดนต่าง ๆ ในทวีปอัฟริกา² ซึ่งคิดเป็นเนื้อที่แล้วรวมประมาณ 947,578 ตารางไมล์ หรือประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ของเนื้อที่ทั้งหมดที่อยู่ในอัฟริกา

การติดต่อเกี่ยวข้องกับเยอรมันมีเป็นครั้งแรกกับทวีปอัฟริกานั้น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องทางการค้าขาย และการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มพ่อค้าเยอรมันในเมือง Hamburg ได้จัดตั้งโรงงานและสถานที่ทำการค้าในบริเวณตะวันตก และตะวันตกเฉียงใต้ของทวีปอัฟริกาในปี ค.ศ. 1823 และต่อมาในปี ค.ศ. 1853 พวกคณะเผยแพร่ศาสนาคริสต์ที่มีชื่อว่า Basel ได้จัดตั้งที่ทำการของตนขึ้นที่บริเวณชายฝั่ง Gold Coast ซึ่งกลายเป็นประเทศกานา (Ghana) ในปัจจุบัน

¹ ความหมายของชาติรัฐใน เอกชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์, *หลักรัฐศาสตร์* (พระนคร : โรงพิมพ์ของสมาคมสังคมนักการศึกษาศาสตร์, 2512), หน้า 63-65.

² ดินแดนอาณานิคมของเยอรมันในอัฟริกามีทั้งหมด 4 แห่ง ซึ่งในปัจจุบันกลายเป็นประเทศที่มีชื่อเรียกว่า Cameroon, Tanzania, Togo และ South West Africa (ปัจจุบันองค์การสหประชาชาติตั้งชื่อใหม่ว่า Namibia)

ความคิดของผู้นำเยอรมันซึ่งไม่ชอบการแสวงหาดินแดนอาณานิคม แรงกระตุ้นที่สำคัญในขณะนั้นได้แก่ บทความต่าง ๆ ซึ่งเขียนขึ้นโดยพวกนักประวัติศาสตร์ นักเศรษฐศาสตร์ และนักวิทยาศาสตร์ พวกบุคคลเหล่านี้ต่างเรียกร้องให้ผู้นำของประเทศตนนำลัทธิจักรวรรดินิยมมาใช้ อาทิเช่น นาย Heinrich Von Treitschke นักประวัติศาสตร์ชาตินิยมได้เขียนบทความกระตุ้นให้เยอรมันแผ่ขยายอาณาเขตของตนออกไป³ นโยบายของเยอรมันที่มีต่ออัฟริกาในช่วงระยะเวลาปี ค.ศ. 1870—1875 ดูเหมือนจะไม่ค่อยสนใจที่จะมีดินแดนอาณานิคมในอัฟริกา ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของ บิสมาร์ค ((Bismarck) ผู้ดำรงตำแหน่ง อัครมหาเสนาบดี (Chancellor) ในขณะนั้นว่า ไม่ต้องการเห็นเยอรมันมีดินแดนอาณานิคมในอัฟริกา แต่ต้องการเห็นเยอรมันสร้างฐานะให้มีความมั่นคงและเป็นปึกแผ่นในยุโรป⁴ อย่างไรก็ตาม ท้าทีและนโยบายของบิสมาร์คในช่วงระยะเวลาดังกล่าวสร้างความฉงนสนเท่ห์แก่นักประวัติศาสตร์ผู้ซึ่งต้องการเห็นเยอรมันมีดินแดนอาณานิคมที่อยู่โพ้นทะเล ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในขณะที่บิสมาร์คไม่มีความปรารถนาในเรื่องอาณานิคม แต่ในขณะเดียวกันกลับสนับสนุนบริษัทการค้าของเยอรมันที่ครอบครองดินแดนในอัฟริกาทางด้านการเงิน โดยพยายามขอเงินอุดหนุนบริษัทดังกล่าวจากสภาสูงฝ่ายนิติบัญญัติ (Reichstag) แต่ได้รับการปฏิเสธจากการปฏิเสธของสภาดังกล่าวทำให้เห็นว่า ประชาชาติของชาวเยอรมันส่วนใหญ่ในขณะนั้น ไม่สนับสนุนในเรื่องการแสวงหาดินแดนอาณานิคมตามโพ้นทะเลที่อยู่ไกลออกไป พวกที่ไม่สนับสนุนเรื่องนี้ส่วนใหญ่ได้แก่ พวกสังคมนิยม (Socialists) พวกที่นับถือศาสนาคาทอลิก (Catholics) และพวกกลุ่มอื่น ๆ อีกหลายกลุ่ม โดยให้เหตุผลว่าการแสวงหาดินแดนอาณานิคมในอัฟริกาเป็นการกระทำของพวกนายทุน สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสี่ยงภัยต่อการเป็นศัตรูกับรัฐมหาอำนาจอื่น ๆ ที่กำลังแย่งชิงดินแดนกันในทวีปอัฟริกา อย่างไรก็ตาม พวกคอนเซอร์เวตีฟ (Conservatives) พวกเสรีนิยมแห่งชาติ (National Liberals) และถึงแม้ว่าจะมีแรงกระตุ้นหลายอย่างที่จะให้เยอรมันสร้างจักรวรรดิของตนขึ้นมาตามดินแดนต่าง ๆ ที่อยู่โพ้นทะเล แต่ก็มีอิทธิพลไม่มากพอที่จะเปลี่ยน

³ Arthur N. Cook, *Africa: past and Present* (New Jersey: Littlefield, Adams & Co, 1969), p. 164.

⁴ *Ibid.*

กลุ่มพวกพ่อค้าและอุตสาหกรรม ซึ่งสนับสนุนการแผ่ขยายอาณานิคม ได้มีอิทธิพลเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในปี ค.ศ. 1882 โดยจัดตั้งสมาคมอาณานิคม (Colonial Society) หรือที่เรียกเป็นภาษาเยอรมันว่า Kolonialverein ประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ที่ต้องการให้เยอรมันแสวงหาดินแดนอาณานิคมในแอฟริกา

ในปี ค.ศ. 1884 เยอรมันมีแนวโน้มสนใจในแอฟริกาเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่ก่อน ดังเห็นได้จากการที่บิสมาร์กได้จัดให้มีการประชุมรัฐมหาอำนาจยุโรปที่กรุงเบอร์ลิน (Berlin Conference) เพื่อพิจารณาหากฎเกณฑ์ในการแบ่งดินแดนในทวีปแอฟริกา รวมทั้งพิจารณาว่าจะยอมให้ดินแดนคองโก (Congo) เป็นรัฐอิสระหรือไม่ (Congo Free State)⁵ ในตอนต้นปี ค.ศ. 1885 การคัดค้านการขยายอาณานิคมของเยอรมันได้คลายตัวอ่อนลง บิสมาร์กมีความกระตือรือร้นที่จะให้เยอรมันมีความเป็นเอกราชทางเศรษฐกิจ โดยไม่ต้องพึ่งใคร และเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมิดินแดนอาณานิคมในแอฟริกา ทั้งนี้เพื่อเป็นการหาตลาดใหม่ ๆ สำหรับสินค้าเยอรมันที่ผลิตขึ้นมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในด้านการขยายกิจกรรมทางการค้า และการลงทุนของเอกชนเยอรมัน ตลอดจนได้ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ๆ จากแอฟริกาไปใช้ในการสร้างพลังอำนาจให้แก่ประเทศ ในปีที่เดียวกันนี้เอง เยอรมันได้ประกาศว่า ดินแดนแอฟริกาตะวันตกเฉียงใต้ (South West Africa) หรือ Namibia เป็นดินแดนอาณานิคมของตน⁶ และภายใต้การจัดการของนาย Karl Peters ผู้ก่อตั้งอาณานิคมเยอรมันในแอฟริกา ได้ทำให้เยอรมันได้ดินแดนบริเวณชายฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกา (ในปัจจุบันได้กลายเป็นประเทศ Togo และ Cameroun) โดยการทำสนธิสัญญากับหัวหน้าผู้ปกครองชาวแอฟริกันบนดินแดนดังกล่าว

2. สมัยอาณานิคมและการสิ้นสุด

ในการปกครองดูแลอาณานิคมในแอฟริกา นั้น บิสมาร์กโดยส่วนตัวแล้วไม่ชอบระบบการปกครองที่ต้องใช้งบประมาณสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ เพราะอาจทำให้การคัดค้านในเรื่องการขยายอาณานิคม

⁵ เมื่อสิ้นสุดการประชุมที่เบอร์ลินในปี ค.ศ. 1885 ที่ประชุมได้มีมติยินยอมให้ Congo เป็นรัฐอิสระ กุ E.A. Ayandele, et. al, *The Making of Modern Africa: The Late Nineteenth Century to the Present Day* (New York: Humanities Press, 1971), pp. 308-309.

⁶ Ruth First, *South West, Africa* (Baltimore: Penguin Books, 1963).

ซึ่งอ่อนตัวลงกลับทวีความรุนแรงขึ้นมาอีก และในความคิดของบิสมาร์คนั้นเห็นว่าการมีกงสุลเพียงคนเดียวในอาณานิคมแต่ละแห่งถือว่าการเพียงพอแล้วเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงในการที่จะต้องรับผิดชอบต่อค่าใช้จ่ายในการปกครองดูแลอาณานิคม บิสมาร์คได้นำนโยบายปกครองโดยทางอ้อม (Indirect Rule) มาใช้ โดยรัฐบาลเยอรมันได้ออกกฎบัตร (Charter) ในปี ค.ศ. 1885 มอบอำนาจและความรับผิดชอบในการปกครองดูแลอาณานิคมในแอฟริกาให้แก่บริษัทการค้าเอกชนชาวเยอรมันที่ตั้งทำการอยู่ในแอฟริกา โดยถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นตัวแทนของรัฐบาล รัฐบาลจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกัแต่ในกรณีที่บริษัทดังกล่าวร้องขอให้ส่งเรือรบไปช่วยคุ้มครอง หรือต้องการให้ส่งกงสุลไปประจำในดินแดนอาณานิคมเท่านั้น

เป็นที่น่าสังเกตว่า มีข้อบกพร่องบางประการในกฎบัตรที่มี ได้มีข้อกำหนดห้ามบริษัทผูกขาดทางการค้าและจำหน่ายสุราแต่ประการใด นอกจากนี้ยังปล่อยให้หน้าที่ในการดูแลส่งเสริมสวัสดิการชนชาวพื้นเมืองแอฟริกันอยู่ในดุลพินิจของบริษัทที่จะทำหรือไม่ก็ได้ ผลที่ปรากฏก็คือ มีการปกครองชาวอาณานิคมด้วยวิธีการที่ทารุณโหดร้าย และกอบโกยผลประโยชน์จากการค้าอย่างเต็มที่ โดยปราศจากความเป็นธรรม นอกจากวิธีการปกครองอันทารุณแล้วบริษัทดังกล่าวยังชอบแผ่ขยายอาณานิคมของตนออกไปโดยใช้วิธีการอันรุนแรงด้วยกำลัง ซึ่งสร้างความไม่พึงพอใจให้แก่อังกฤษและฝรั่งเศส ข้อบกพร่องของกฎบัตรดังกล่าวได้มีส่วนทำให้นโยบายการปกครองโดยทางอ้อมของบิสมาร์คต้องประสบความล้มเหลว เพราะรัฐบาลไม่อาจจะควบคุมได้ และในที่สุดรัฐบาลเยอรมันได้หันมาใช้วิธีปกครองอาณานิคมโดยตรง (Direct Rule) ภายหลังจากที่บิสมาร์คได้พ้นจากตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีในตอนต้นปี ค.ศ. 1890⁷ ก่อนหน้าที่จะเจรจา ระหว่างเยอรมันกับอังกฤษเกี่ยวกับแอฟริกาจะสำเร็จเรียบร้อยลง

วิธีการปกครองอาณานิคมโดยตรงนั้นได้ถูกนำมาใช้เมื่อ เคานต์ คาปริวี (Count Caprivi) ได้รับตำแหน่งอัครมหาเสนาบดีสืบต่อกับบิสมาร์ค ได้จัดตั้งสำนักงานทำหน้าที่ปกครองดูแลอาณานิคม (Colonial Office) ขึ้นในปี ค.ศ. 1890 สำนักงานนี้เป็นหน่วยงานอันหนึ่งของบรรดาหน่วยงานทั้งหมดที่สังกัด

⁷ W.O. Henderson, *Studies in German Colonial Policy* (Chicago : Quadrangle Books Inc., 1962).

กระทรวงต่างประเทศ และจัดได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีความกล้าหาญและเข้มแข็ง ในการปฏิบัติงานมากกว่าในสมัยบิสมาร์ค เหตุผลสำหรับการเปลี่ยนแปลงจาก นโยบายการปกครองอาณานิคมโดยทางอ้อมมาเป็นการปกครองโดยตรงนั้น มีอยู่ หลายประการ แต่ที่นับว่าสำคัญมีดังต่อไปนี้ คือ

- (ก) การแข่งขันในการที่จะได้มาซึ่งดินแดนอาณานิคมในแอฟริกาก่อให้เกิดความตึงเครียดระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้นจนถึงกับต้องใช้วิธีการทางการทูตเข้าช่วย ซึ่งเป็นภาระที่หนักมากเกินไป สำหรับบริษัทการค้าเอกชนตามกฎหมาย (Chartered Companies) จะจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (ข) การเรียกร้องของบรรดาพวกที่สนับสนุนการมีอาณานิคม ที่ต้องการให้มีการปกครองอาณานิคมในแบบรวมอำนาจที่หน่วยเดียว (Centralized Administration) ซึ่งเป็นสิ่งที่รัฐบาลเยอรมันไม่สามารถที่จะปฏิเสธ หรือหลีกเลี่ยงได้อีกต่อไป
- (ค) ความล้มเหลวของบริษัทที่ทำการปกครองดูแลอาณานิคมแทน รัฐบาล ก่อให้เกิดความไม่แน่ใจในเรื่องความมั่นคงและความปลอดภัยของการลงทุนในดินแดนอาณานิคม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่อย่างเข้มแข็งในการปกครองดูแลอาณานิคม ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันแก่ชาวเยอรมันที่ชอบลงทุนในดินแดนโพ้นทะเล ดังนั้นจึงได้มีการจัดตั้ง Colonial Office⁸ ขึ้น
- (ง) พระเจ้าวิลเลียมที่ 2 แห่งเยอรมันชอบนโยบายปกครองอาณานิคมโดยตรงที่เข้มแข็ง และรุนแรงในกรณีที่ต้องใช้กำลัง ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับบิสมาร์คซึ่งไม่ชอบวิธีการอันรุนแรง

⁸ หน่วยงานนี้ได้รับคำปรึกษาและแนะนำจากสภาอาณานิคม (Colonial Council) อันประกอบด้วย สมาชิกที่อัครมหาเสนาบดี แต่งตั้งขึ้นมาจากบัญชีรายชื่อที่เสนอโดยบรรดาพวกพ่อค้า พวกสอนศาสนา และประชาชน คำแนะนำของสภาบ่อยครั้งไม่ได้รับความสนใจ แต่ก็มีส่วนช่วยอย่างมากในการวางมาตรการเกี่ยวกับการทำเนิงานเพื่อความมีเสถียรภาพในดินแดนอาณานิคมในแอฟริกา ข้าหลวงในดินแดนอาณานิคมต่าง ๆ ในแอฟริกาธิบดีชอบต่อพระเจ้าจักรพรรดิเยอรมันโดยผ่าน Colonial Office ผู้อำนวยการคนแรกของหน่วยงานนี้ ได้แก่ Dr. Paul Kayser

สำนักงานอาณานิคม (Colonial Office) ได้ทำการปกครองดูแลอาณานิคมในแอฟริกาได้นานไม่เท่าใด ก็ประสบความล้มเหลว ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ประจำสำนักงานนี้ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรม ขาดประสบการณ์ และไม่มีความรู้เกี่ยวกับชนชาวพื้นเมืองอัฟริกันที่ตนปกครอง การปกครองด้วยวิธีการทารุณโหดร้าย ตลอดจนการรับสินบนได้ปรากฏอยู่ทั่วไปในดินแดนอาณานิคม ซึ่งยังผลให้นาย Karl Peters ผู้ก่อตั้งอาณานิคมเยอรมันในแอฟริกา ถูกปลดออกจากราชการในปี ค.ศ. 1906 และในระหว่างปี ค.ศ. 1906—1907 ได้มีการปรับปรุงระบบการปกครองอาณานิคมขึ้นใหม่โดยมี Dr. Bernhard Dernberg เป็นผู้อำนวยการคนใหม่ของสำนักงานอาณานิคม ผลของการปรับปรุงได้ทำให้สำนักงานอาณานิคมเป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาและควบคุมของกระทรวงต่างประเทศอีกต่อไป และได้มีการยกเลิกสภาอาณานิคมโดยจัดตั้งคณะกรรมการแห่งกิจการทางเศรษฐกิจขึ้นมาแทน รวมทั้งได้มีการปลดเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความสามารถออกจากราชการ หน้าที่ของสำนักงานอาณานิคมภายใต้ผู้อำนวยการคนใหม่นี้ ส่วนใหญ่ได้แก่ การดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องการวิจัยและค้นคว้า การสำรวจ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจในด้านประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานนี้เป็นที่น่าพึงพอใจ เพราะในช่วงระยะเวลาปี ค.ศ. 1908—1914 ไม่เคยปรากฏว่ามีการปฏิวัติ หรือการก่อกองจลาจลจวนวายในดินแดนอาณานิคมเลย ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานอาณานิคมถือว่าชาวอัฟริกันเป็นบุคคลที่มีค่ามากที่สุด ไม่สมควรที่จะใช้วิธีการปกครองแบบทารุณโหดร้าย หรือยินยอมให้ชาวเยอรมันกอบโกยผลประโยชน์จากชาวอัฟริกันด้วยความไม่เป็นธรรม

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้มีแนวโน้มที่หันกลับไปใช้การปกครองโดยทางอ้อม แต่ยังมีพื้นที่จะนำมาใช้อย่างจริงจังก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ขึ้นในปี ค.ศ. 1914 โดยเยอรมันและออสเตรีย—ฮังการี ทำสงครามกับ อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสหรัฐอเมริกาจนสงครามสิ้นสุดลงในปี ค.ศ. 1919 ซึ่งปรากฏว่าเยอรมันเป็นฝ่ายแพ้สงคราม

การพ่ายแพ้ของเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ 1 นั้น ได้มีผลทำให้ดินแดนอาณานิคมทั้ง 4 แห่งของเยอรมันถูกแบ่งออกตามสนธิสัญญาแวร์ซาย (Treaty of Versailles) โดยถือว่าเป็นดินแดนอาณานิคมขององค์การสันนิบาตชาติ

ชาติมหาอำนาจที่ชนะสงครามต่างมีความปรารถนาที่จะได้ดินแดนในอาณัติมาเป็นของตนเอง ตัวอย่างเช่น สหภาพอัฟริกาใต้หรือสาธารณรัฐอัฟริกาใต้ ได้ยึดครองดินแดน South West Africa หรือ Namibia จนทำให้เกิดปัญหาที่ยุ่งเหยิงกันขึ้นในองค์การสหประชาชาติ ตั้งแต่สมัยประชุมครั้งแรกเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันว่า ดินแดนแห่งนี้เป็นของอัฟริกาใต้ หรือเป็นดินแดนภาวะทรัสตีขององค์การสหประชาชาติ⁹

ถึงแม้ว่าฮิตเลอร์ ได้ก้าวเข้ามาเป็นผู้นำที่เข้มแข็งของเยอรมันหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ก็ตาม แต่ก็ไม่มีที่ท่าที่จะเรียกดินแดนอาณานิคมในอัฟริกา กลับคืนมา ฮิตเลอร์ได้แสดงความเห็นในหนังสือชื่อ Mein Kampf ว่านโยบายการสร้างอาณานิคมของบิสมาร์ค และพระเจ้าวิลเลียมที่ 2 เป็นการกระทำที่โง่เขลาเพราะถือว่า ดินแดนโพ้นทะเลเล็มน้อยกว่าดินแดนทั้งหมดในยุโรป ซึ่งฮิตเลอร์มีความปรารถนาอยากได้ ด้วยเหตุดังกล่าวความหวังที่เยอรมันจะมีดินแดนอาณานิคมในอัฟริกาอีกครั้งหนึ่งดูเลือนลาง เพราะผู้นำชาติความสนใจและความพ่ายแพ้ของเยอรมันอีกครั้งในสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ทำให้ความฝันของเยอรมันที่จะมีดินแดนอาณานิคมในอัฟริกาต้องสลายตัวไปโดยปริยาย เพราะดินแดนอาณานิคมของเยอรมันทั้งหมด ยกเว้นนามิเบีย ได้รับเอกราชไปหมดแล้ว

3. นโยบายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบัน

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง เยอรมันได้ถูกแบ่งออกเป็นเยอรมันตะวันตกและเยอรมันตะวันออก¹⁰ โดยเฉพาะเยอรมันตะวันตกนั้นถูกขนานนามว่าเป็น ประเทศที่มีความหัตถ์รย์อย่างน่าทึ่งทางเศรษฐกิจ (Economic Miracle) ทั้งนี้เนื่องจากอำนาจทางเศรษฐกิจของเยอรมันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นอันดับที่สองรองมาจากสหรัฐอเมริกา

ในด้านความสนใจที่เยอรมันตะวันตกมีต่ออัฟริกาหลังสงครามโลกครั้งที่สองนั้น อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เพราะเยอรมันตะวันตกสนใจในเรื่องปัญหาการเมืองในยุโรปมากกว่าเรื่องอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการรวมเยอรมันเข้า

⁹ คุรุยะละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ใน G.A.O.R., 10 th Sess, 4 th Ctte., 491 st Mtg., 31 October p. 130.

¹⁰ พ.อ. เข็มชาย เหล่าเหล่า *สหประชาชาติ* (พระนคร : แพร่พิทยา 2512) หน้า 447-449.

ด้วยกันเป็นชาติเดียว หรือที่เรียกกันว่าปัญหา Ostpolitik อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางต่อนักธุรกิจและพ่อค้าที่จะทำการติดต่อค้าขายกับแอฟริกา เพราะชาวเยอรมันมักชอบติดต่อทำการค้าขายและลงทุนในดินแดนที่มีชาวแอฟริกัน และชาวอาหรับอาศัยอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณแถบแอฟริกาตอนเหนือ เช่น ลิเบีย เรีย ลีเบีย อัลจีเรีย เป็นต้น และการลงทุนและการค้าของชาวเยอรมันตะวันตกในแอฟริกา มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ดังที่จะเห็นได้จากตารางที่ 1 และ 2 อย่างไรก็ดี ถ้าเปรียบกับการลงทุนทั้งหมดของเอกชนเยอรมันในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในปี ค.ศ. 1971 แล้วการลงทุนของเอกชนเยอรมันในแอฟริกามีจำนวนเพียง 7 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น

สถานที่แห่งแรกในแอฟริกา ที่เอกชนเยอรมันลงทุนทำธุรกิจการค้า ได้แก่ เกาะคานารี (Canary Island) ซึ่งรัฐบาลเยอรมันตะวันตกได้ออกกฎหมายในกฎหมายในปี ค.ศ. 1972 ที่มีชื่อว่า Entwicklungshilfesteuergesetz อดภาษีให้แก่การลงทุนที่เกาะแห่งนี้ รวมทั้งการลงทุนในประเทศที่กำลังพัฒนา การลงทุนทำธุรกิจที่เกาะแห่งนี้ได้รับผลกำไรมาก เพราะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวเยอรมันตะวันตกได้เลิกลดภาษีให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 เป็นต้นมา ในปัจจุบันบริษัทท่องเที่ยวเยอรมันที่มีชื่อว่า Satours Herr Kidson ได้รับผลกำไรอย่างมากจากการนำเที่ยวแอฟริกาได้ เพราะมีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากที่อยากจะเห็นภาพการกระทำอย่างป่าเถื่อนอันเกิดจากการใช้นโยบายกีดกันผิวในแอฟริกาได้¹¹ อาจกล่าวได้ว่าจำนวนตัวเลขของการค้าที่เยอรมันมีต่อแอฟริกาขึ้น ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของการลงทุนของเอกชนเยอรมัน

ในด้านความช่วยเหลือแอฟริกา นั้น รัฐบาลเยอรมันตะวันตกมักเน้นในเรื่องช่วยเหลือการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ Dr. Erhard Eppler รัฐมนตรีสหพันธ์แห่งการร่วมมือทางเศรษฐกิจ ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการกีดกันต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิ มนุษยธรรม อีสรภาพและความเสมอภาคจะไม่เกิดผลเลย ถ้าปราศจากเสียซึ่งความช่วยเหลือทางด้านวัตถุ ในปี ค.ศ. 1974 งบประมาณการช่วยเหลือทางการพัฒนาเศรษฐกิจภายใต้นโยบายของรัฐมนตรีดังกล่าว มีมูลค่าถึง 3.06 พันล้านดอยชมาร์ค ซึ่งเป็นจำนวนน้อยกว่าเป้าหมาย

¹¹ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนโยบายกีดกันผิวในแอฟริกาให้ ดู *U. N. Monthly Chronicle*, Vol.xi, No. 6, June 1974, pp. 33-34.

ที่ UNCTAD กำหนดไว้เพียง 1 เปอร์เซ็นต์ จากการศึกษาที่เยอรมันตะวันตกปฏิเสธในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1974 ที่จะร่วมในโครงการช่วยเหลือฉุกเฉินของตลาดร่วมยุโรปที่มีจุดมุ่งหมายช่วยประเทศกำลังพัฒนาที่ได้รับความเดือดร้อนจากการขึ้นราคาน้ำมันรวมทั้งรัฐบาลเยอรมันตัดความช่วยเหลือในด้านพัฒนา เป็นสาเหตุที่ทำให้ Dr. Eppler ลาออกจากตำแหน่ง การกระทำของรัฐบาลเยอรมันตะวันตกดังกล่าวได้ทำให้กลุ่มประเทศอัฟริกันที่กำลังปรึกษาหารือกับตลาดยุโรปในขณะนั้น รวมทั้งประเทศที่เคยได้รับความช่วยเหลือทางด้านพัฒนาเกิดปฏิกิริยาแสดง ความไม่พึงพอใจ และไม่เชื่อถือนโยบายที่เยอรมันตะวันตกมีต่อประเทศฝ่ายโลกที่สามอีกต่อไป สำหรับนายเฮลมุช ชมิดท์ (Helmut Schmidt) ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสืบต่อนายวิลลี บรันดท์ (Herr Willy Brandt) ซึ่งได้ลาออกเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม ค.ศ. 1974 ได้รับปฏิกิริยาคัดค้านและต่อต้านจากพวกสมาชิกพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย (Social Democratic Party) ซึ่งเป็น German-African Parliamentary Group นาย Herr Egon Bahr ผู้ดำรงตำแหน่งสืบแทนจาก Dr. Eppler ได้พยายามที่จะรักษาภาพพจน์ที่เยอรมันมีต่ออัฟริกาให้คงอยู่ต่อไปและเป็นผู้ที่พยายามหลีกเลี่ยงการขัดแย้งกับกระทรวงต่างประเทศในการพิจารณาตัดสินว่าประเทศใดควรได้รับการช่วยเหลือนั้น นาย Bahr ยึดหลักอยู่ 2 ประการ คือ

- (1) ต้องเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบหลายอย่าง และ
- (2) เป็นประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด

จากการพิจารณาตัวเลขของจำนวน 3.2 พันล้านดอยชมาร์ค ที่เยอรมันตะวันตกช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนาในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1974—1975 ปรากฏว่าเป็นจำนวนตัวเลขที่สูงกว่าเงินที่ช่วยเหลือในสมัยของ Dr. Eppler สำหรับตัวเลขของการช่วยเหลือของเยอรมันตะวันตกที่มีต่อแต่ละประเทศในอัฟริกา ยังไม่ได้มีการรวบรวมจะมีก็แต่เพียงตัวเลขของจำนวนเงินช่วยเหลือทั้งหมดที่อัฟริกันได้รับจากรัฐบาลเยอรมันตะวันตก ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3 ข้างล่างนี้ ทั้งนี้เนื่องจากกองข่าวสารของรัฐบาลเยอรมันตะวันตกเน้นในเรื่องโครงการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มากกว่าที่จะพิจารณาศึกษาถึงความช่วยเหลือที่แต่ละประเทศในอัฟริกาได้รับ

ตารางที่ 1

การค้าระหว่างเยอรมันกับอัฟริกา ระหว่างปี ค.ศ. 1972--1973

(สินค้าเข้าและสินค้าออกมีมูลค่าเกินกว่า 100 ล้านดอลลาร์)

สินค้าเข้าจากอัฟริกา

สินค้าออกไปยังอัฟริกา

1972	1973	= %		1972	1973	= %
910	1,401	54.0	Algeria	712	826	16.0
100	143	42.0	Angola	136	161	18.2
110	132	19.7	Cameroun	55	63	14.5
53	48	-9.8	Canary Is.	160	156	-2.5
120	148	23.0	Egypt	263	329	25.0
40	49	22.0	Ethiopia	56	60	7.6
75	112	49.0	Gabon	36	42	18.2
137	160	16.7	Ghana	100	123	22.9
348	427	22.5	Ivory Coast	101	138	37.3
85	121	42.8	Kenya	121	131	8.9
305	367	20.0	Liberia	230	606	163.5
2,126	2,222	4.5	Libya	356	560	57.0
219	292	33.7	Morocco	158	229	45.0
43	69	61.8	Mozambique	117	193	65.9
923	1,075	16.5	Nigeria	494	549	11.2
1,159	1,433	23.7	South Africa	756	2,372	35.0
114	120	5.0	Sudan	73	76	5.0
59	95	59.7	Tanzania	73	73	14.0
112	45	-54.0	Tunisia	122	149	22.5
154	202	31.1	Zaire	176	254	44.4
290	236	13.0	Zambia	74	124	68.3
396	401		Rest of Africa	376	382	
7,797	9,298	19.3	Africa total	5,725	7,616	33.0

ตารางที่ 2

การลงทุนของเอกชนเยอรมันในอัฟริกา

(มูลค่าล้านด้อยซ์มาร์ค)

รายชื่อประเทศ	1971	1972	1973
Con. Islands	273.7	461.8	702.7
Libya	445.2	457.3	460.8
Rep. South			
Africa	241.7	270.5	307.8
Liberia	155.2	162.3	130.8
Nigeria	29.2	70.9	102.9
Zaire	13.9	35.3	63.9
Kenya	28.4	36.2	47.1
Morocco	30.7	34.0	34.9
Guinea	30.5	30.5	30.5
Ivory Coast	21.7	22.3	24.0
Tanzania	14.4	20.2	20.8
Egypt	20.1	20.2	20.5
Tunisia	5.2	14.9	18.8
Somalia	16.7	17.3	17.3
Mauritania	15.5	15.6	15.6
Cameroun	6.9	8.9	15.1
Niger	10.1	10.3	11.3
Uganda	9.8	10.8	10.7
Congo	7.9	9.9	10.2
Rest of			
Africa	96.5	57.5	122.6
Total	1,473.3	1,767.7	2,108.3

ที่มา: Africa Report Vol. No. 1, Jan—Feb 1975, pp. 39, 41

รางวัลที่ 3

ความช่วยเหลือของเยอรมันตะวันตกที่มีต่อแอฟริกาในด้านต่าง ๆ

(มูลค่าในหน่วยล้านดอลลาร์)

ระหว่างปี ค.ศ. 1974—1975

ทางด้านการศึกษา	ทางด้านเทคนิค	ทางด้านเงินทุน
13.0	211.3	488.0

III : *Africa Report*, Vol. 20, No. 1, Jan—Feb. 1975, p. 40.

ในด้านการเมืองนั้น นับตั้งแต่เยอรมันตะวันตกได้เข้ามาเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติในปี ค.ศ. 1973 ก็ได้เผชิญกับปัญหาทางการเมืองของแอฟริกาหลายปัญหา ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่ได้มีการพิจารณาในที่ประชุมสหประชาชาติยืดเยื้อมากกว่า 10 ปีแล้ว เช่นปัญหาการปลดปล่อยอาณานิคม ปัญหาที่ดินในแอฟริกาใต้ ปัญหาามิเบีย และปัญหาโรดีเซีย สำหรับปัญหาปลดปล่อยอาณานิคมนั้นได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลของนาย วิลลี บรันด์ท์ ผู้ซึ่งเคยแถลงในที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติว่า เยอรมันจะสนับสนุนมติของสหประชาชาติที่มุ่งหมายขจัดลัทธิอาณานิคมทุกวิถีทาง¹² อย่างไรก็ดี พวกฝ่ายค้านไม่เห็นด้วยกับนายวิลลี บรันด์ท์ เช่นพวกที่มีอำนาจในการชักชวนสมาชิกในรัฐสภา (Lobbyists) ที่สังกัด German South African Society สมาคมของพ่อค้าและนายธนาคาร รวมทั้งบริษัทขนส่งสินค้าชื่อ Afrika-Verein ในเมือง Hamburg ได้ทำการต่อต้านอย่างแข็งขันต่อความเคลื่อนไหวใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์อันดั้งเดิมเก่าแก่ที่เยอรมันมีต่อแอฟริกาใต้ โรดีเซียและปอร์ตูกีส ด้วยเหตุดังกล่าวมีบ่อยครั้งที่เดียวที่เยอรมันตะวันตกไม่ได้กระทำในสิ่งที่เคยได้แถลงเอาไว้ และจากมติเป็นจำนวนมากขององค์การเอกภาพแอฟริกา (Organization of African Unity) ได้แสดงให้เห็นว่าแอฟริกาไม่เห็นพ้องด้วยกับนโยบายที่เยอรมันตะวันตกมีต่อแอฟริกา นอกจากนี้องค์การและสมาคมต่าง ๆ ในเยอรมันตะวันตก ที่ทำงานติดต่อกับชาวแอฟริกัน ได้ทำการวิจารณ์ดำเนินคดียื่นนโยบายที่รัฐบาลของตนมีต่อแอฟริกา ตัวอย่างเช่น สมาคมเยอรมัน—แอฟริกา (German-Africa Society) ในกรุงบอนน์ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ได้แก่

¹² *Africa Report*, Vol. 20, No. 1, Jan—Feb. 1975, p. 38.

นักศึกษา อาจารย์ มหาวิทยาลัย สมาชิกวุฒิสภา ผู้แทนของสหภาพทางการค้า (Trade Unions) และโบสถ์ที่มีอิทธิพลและอำนาจ (Influenced Churches) ได้จัดพิมพ์หนังสือแมกกาซีนรายเดือนชื่อว่า "Africa Today" หรือ Afrika Heute หนังสือนี้ได้แสดงความคิดเห็นคัดค้านเกี่ยวกับเยอรมันตะวันตกร่วมมือกับอัฟริกาได้อย่างลับ ๆ และได้เรียกร้องให้เยอรมันตะวันตกพิจารณาแก้ไขการกระทำให้สอดคล้องกับมติของสหประชาชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาโรดีเซีย และปัญหานามิเบีย ซึ่งเป็นดินแดนที่กึ่งสุลเยอรมันตะวันตกตั้งอยู่ สมาคมดังกล่าวได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือขบวนการปลดแอกในอัฟริกา รวมทั้งส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศฝ่ายโลกที่สามให้ดีขึ้น และถ้าพิจารณาเหตุการณ์เท่าที่ผ่านมาแล้ว จะเห็นได้ว่าบ่อยครั้งที่เดียวกับที่แนวความคิดของหนังสือแมกกาซีนดังกล่าวมีลักษณะอย่างเดียวกันกับนโยบายที่เยอรมันตะวันตกแถลงออกมาอย่างเป็นทางการ และบางครั้งข้อเรียกร้องบางอย่างไม่ได้สร้างความประทับใจหรือพึงพอใจแก่ผู้กำหนดนโยบายต่างประเทศในคณะรัฐบาลเยอรมันตะวันตกเลยแต่ประการใด ทั้งนี้เป็นเพราะไม่มีรัฐมนตรีต่างประเทศคนใดชอบที่จะให้ ไครมาบงการตนในเรื่องกิจการต่างประเทศ

ในการรณรงค์ต่อสู้กับรัฐบาล สมาคมอัฟริกา—เยอรมัน ชอบดีแผ่เปิดเผยการกระทำของรัฐบาลเยอรมันตะวันตกให้ทั่วโลกรู้ โดยการเผยแพร่เอกสารประจานการกระทำอันชั่วร้ายของรัฐบาลไปจนถึงอัฟริกา ดังจะเห็นได้จากหนังสือพิมพ์ Times of Zambia ลงวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 1974 ได้อ้างเอกสารที่ได้รับจากสมาคมเยอรมัน—อัฟริกา ซึ่งระบุว่าเยอรมันตะวันตกได้ส่งเครื่องบินรบไปให้แก่ปอร์ตุเกสเพื่อใช้ในกินี—บิสเซา และโมแซมบิก และเยอรมันตะวันตก ได้มีข้อตกลงที่จะช่วยเหลือทางการเงินแก่ฐานทัพฉุกเฉินของนาโตที่ตั้งอยู่ในอัฟริกาได้ รวมทั้งตกลงที่จะสร้างโรงงานสำหรับผลิตเครื่องมือทางทหารในอัฟริกาได้ นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ดังกล่าวฉบับวันรุ่งขึ้นได้ลงข่าวว่า อัฟริกาไม่ต้องการเห็นเยอรมันตะวันตกทำลายล้างผลาญเผ่าพันธุ์ชนชาติอัฟริกา โดยการกระทำทางด้านการทหารอันเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวอัฟริกันส่วนใหญ่ และถ้าไม่ยุติการกระทำเสีย ชาวอัฟริกันทั้งหมดจะถือว่า การที่เยอรมันตะวันตกแสดงท่าทีอันดีต่ออัฟริกา นั้น เป็นการปกปิดอำพรางความชั่วร้ายที่กำลังกระทำอยู่¹³

¹³ *Ibid.*, p. 41.

ด้วยการเปิดเผยของสมาคมดังกล่าว ได้สร้างความไม่พึงพอใจแก่นาย Herr Müller รัฐมนตรีต่างประเทศเยอรมันตะวันตก และเมื่อใดสมาคมดังกล่าวขอเงินทุนอุดหนุนจากกองทุนของรัฐบาลโดยการอนุมัติของรัฐสภา รัฐมนตรีต่างประเทศมักตอบแทนแก่เกิดโดยการตัดทอนงบประมาณของสมาคมดังกล่าว หรือไม่ก็พยายามที่จะกำจัดหนังสือแมกกาซีน Afrika Heute ให้หายไปจากสมาคม ในตอนต้นปี ค.ศ. 1974 สมาคมเยอรมัน—แอฟริกา ได้ประกาศแผนการที่จะจัดให้มีการประชุมสัมมนาระหว่างประเทศที่กรุงบอนน์ ในปี ค.ศ. 1975 ภายใต้หัวข้อเรื่อง "The Place of Africa in the Foreign Relations of Germany" ซึ่งรัฐมนตรีต่างประเทศเยอรมันตะวันตกเห็นว่า เป็นการกระทำที่ระมัดระวังเกินไป และด้วยการบีบบังคับจากรัฐบาล สมาคมดังกล่าวจึงได้ตัดสินใจยุบตัวเองและคอยโอกาสที่จะจัดตั้งขึ้นมาอีก นักการเมืองสังกัดพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย (SPD) เป็นจำนวนมากได้แสดงความเสียใจที่สมาคมดังกล่าวได้ถูกยุบไป แต่ก็ไม่มีใครกล้าพอที่จะยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือให้มีการจัดตั้งขึ้นมาอีก อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาทางการเมืองของแอฟริกาก่อให้เกิดการเผชิญหน้ากันอยู่บ่อย ๆ ระหว่างสมาชิกพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยกับฝ่ายรัฐบาล

4. สรุป

สัมพันธภาพระหว่างการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และปัญหาทางการเมืองต่างๆ ในแอฟริกา ได้ชี้ให้เห็นว่าอนาคตของความสัมพันธ์ระหว่างแอฟริกากับประเทศมหาอำนาจภายนอกนั้นจะตกต่ำหรือก้าวหน้าขึ้นขึ้นอยู่กับท่าที หรือนโยบายที่ประเทศมหาอำนาจจะนำมาใช้กับความจำเป็นทางการเมืองของแอฟริกาที่จะต้องพิจารณาก่อน ซึ่งทุกวันนี้ประเทศมหาอำนาจตะวันตกไม่ค่อยได้คิดถึงกันจนกระทั่งมีเสียงเรียกร้องให้มีการปรับปรุงนโยบายบ่อย ๆ ในประเทศมหาอำนาจตะวันตก เช่น ในสหรัฐอเมริกา นาง Goler T. Butcher ได้เรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐอเมริกาแก้ไขนโยบายที่มีต่อแอฟริกาก่อนที่จะสายเกินไป¹⁴ ประสพการณ์เมื่อไม่นานมานี้เองในตะวันออกกลาง แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในแง่ที่ว่าความสัมพันธ์ที่ประเทศมหาอำนาจตะวันตกมีกับฝ่ายอาหรับมานม-

¹⁴ Goler T. Butcher, "US-Africa Relations: America's New Opportunity," *Africa Report*, Vol. 20, No. September-October 1975, p. 17.

นานนั้นสามารถได้รับความเสียหายได้ ถ้าวิกฤติการณ์เกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองที่มีมาเป็นเวลานานได้ถึงขีดสุด นั่นก็คือ ฝ่ายอาหรับใช้น้ำมันเป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาคะวันออกกลางจนกระทั่งทำให้เศรษฐกิจทั่วโลกได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เศรษฐกิจของประเทศมหาอำนาจด้วยเหตุผลดังกล่าว ประเทศมหาอำนาจตะวันตกไม่ว่าจะเป็นประเทศใดก็ตาม ควรเข้าใจในเรื่องปัญหาทางการเมืองของแอฟริกา รวมทั้งควรดำเนินนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของชาวแอฟริกันส่วนใหญ่ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะมิฉะนั้นแล้วแอฟริกาอาจใช้วิธีการเช่นเดียวกันกับที่ฝ่ายอาหรับได้เคยใช้ได้ผลมาแล้วในตะวันออกกลาง นั่นก็คือไม่ใช้ใช้น้ำมันแต่เพียงอย่างเดียว แต่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดที่มีอยู่ในแอฟริกา และถ้าหากเกิดขึ้นจริง โลกเราจะประสบกับภาวะความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมมากกว่าที่ได้เคยประสบมา

ในปัจจุบัน นโยบายของเยอรมันตะวันตกที่มีต่อแอฟริกากำลังเคลื่อนไปใกล้สู่จุดอันตรายในลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของชนชาติแอฟริกันส่วนใหญ่ ซึ่งไม่ต้องการที่จะเห็นประเทศใดๆ ให้การสนับสนุนรัฐบาลชนผิวขาวในแอฟริกาที่ทำการปกครองกดขี่ข่มเหงพวกตน นอกจากนี้ รัฐบาลเยอรมันตะวันตกเองยังได้มองข้ามความสำคัญของแอฟริกาที่ตนจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายอย่าง อย่างไรก็ตาม ก็เป็นที่คาดหวังว่า ความสำคัญของแอฟริกาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบ ซึ่งนับวันมีแต่จะเพิ่มขึ้นนั้นคงจะช่วยเป็นตัวกระตุ้นให้รัฐบาลเยอรมันตะวันตก คิดหาทางแก้ไขปรับปรุงความสัมพันธ์ และนโยบายที่ตนมีต่อแอฟริกาไม่วันใดก็วันหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องที่เยอรมันตะวันตกควรจะทำอย่างรีบด่วน ก่อนที่ทุกสิ่งทุกอย่างจะสายเกินแก้.